UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

3 Vir post baptisma reliqua[m] ducens, bigamus fit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

C. II. ¶ *Licet fideli aliam ducere uxorem, quam 1 Chriſtianæ fidei odio infidelis dimittit.*

Gregorius *autem contra teſtatur, dicens.*

SI *a* infidelis diſcedit odio Chriſtianæ fidei, diſcedat. Non eſt enim frater aut ſoror ſubjectus ſervituti in hujuſmodi.] Non eſt enim dimiſſo peccatum propter Deum, ſi alii ſe copulaverit. Contumelia quippe creatoris ſolvit jus matrimonii circa eum qui relinquitur. Infidelis autem diſcedens, & in Deum peccat, & in matrimonium: nec eſt ei fides ſervanda conjugii; quia *b* propterea diſcedit, ne audiret Chriſtum, Deum 2 Chriſtianorum conjugiorum.

¶ *Hæc non ſunt inventa apud B. Gregorium: ſed apud B. Ambroſium ad cap. 7. 1. Corinthiorum eadem ferè leguntur, plenius, atque aptius expoſita.*

1 ¶ Quam] *Sic etiam in vetuſtis: ſed ſi legeretur,* quem. *magis videretur reſpondere verbis ipſius capitis.*

2 ¶ Chriſtum Deum.] *In loco indicato eſt,* ne audiret auctorem eſſe Chriſtianorum Deum conjugii.

Hic diſtinguendum c *eſt, aliud eſſe, dimittere volentem cohabitare, atq; aliud, diſcedentem non ſequi. Volentem enim cohabitare licet quidem dimittere, ſed non ea vivente aliam ſuperducere* d: *diſcedentem verò ſequi non oportet, & ea vivente aliam ducere licet. Verùm hoc non niſi de his intelligendum eſt, qui in fidelitate copulati ſunt. Cæterùm ſi ad fidem uterq; converſus eſt, vel ſi uterq; fidelis matrimonio junctus eſt, & procedente tempore alter eorum à fide diſceſſerit, & odio fidei conjugem dereliquerit, derelictus diſcedentem non comitabitur: non tamen illa vivente alteram ducere poterit; quia ratum conjugium fuerat inter eos, quod nullo modo ſolvi poteſt.*

QVÆSTIO III.

V*Trum verò bigamus ſit reputandus, qui ante baptiſmum habuerit unam, & poſt baptiſmum alteram, auctoritate* Hieronymi *patet. Ait enim ſuper epiſtolam Pauli ad Timotheum.*

C. I. ¶ *Non eſt bigamus, qui ante baptiſmum habuerit unam, & poſt baptiſmum alteram.*

OPortet *e* Epiſcopum unius uxoris eſſe virum. Verùm hoc poſt baptiſmum. Cæterùm, ſi ante baptiſmum habuit unam, & poſt baptiſmum habuerit aliam, non eſt reputandus bigamus, cui prorſus innovato per baptiſmum omnia vetera ſunt dimiſſa.

¶ *Sententia hujus capitis habetur ſupr. diſt. 26. c. unius. ex gloſſa ordinaria prima ad Thimotheum c. 3. Beatus autem Hieronymus hanc rem, & in epiſt. ad Tit. c. 1. attigit, & in epiſtola ad Oceanum copioſè tractavit.*

C. II. ¶ *Non debet fieri Epiſcopus, qui ante baptiſmum habuerit unam, & poſt baptiſmum alteram.*

Auguſtinus verò contrà teſtatur, & Innocentius. Ait enim Auguſtinus *ſuper epiſtolam Pauli ad Titum.*

ACutius *f* verò intelligunt, qui nec eum ordinandum cenſuerunt, qui ante baptiſmum habuerit unam, & poſt baptiſmum alteram. In baptiſmate enim crimina abolentur, non fœderatio conjugii diſſolvitur. Sicut illa, quæ catechumena vitiata eſt, inter Dei virgines conſecrari non poteſt, ſic qui ante baptiſmum habuit unam, & poſt baptiſmum alteram, non niſi bigamus eſt reputandus. Amiſit enim quiddam non ad vitæ meritum, ſed ad ſignaculi ſacramentum.

¶ *Sententia hujus capitis habetur in collectaneis Bedæ, & gl[illegible] ordinaria ad c. acutius.*

Item Innocentius Ruffo a *& Euſebio Epiſcopis Macedoniæ [illegible] tis argumentis probat talem bigamum reputari. Quia ergo [illegible] cujus cauſa in præſenti agitur, ante baptiſmum habuit unam, [illegible] poſt baptiſmum alteram, bigamus judicatur: & licet vita [illegible] to & induſtria ſcientia polleat, tamen in Epiſcopum ordinari [illegible] poteſt.*

CAVSA XXIX.

Q*Vidam mulieri nobili nunciatum eſt, quòd [illegible] cujuſdam nobilis petebatur in conjugem: præ[illegible] aſſenſum. Alius verò quidam ignobilis, a[illegible] vilis conditionis, nomine illius, ſeipſum obtul[illegible] eam in conjugem accepit. Ille, qui prius [illegible] cuerat, tandem venit, eamq; ſibi conjugem petit. Illa ſe [illegible] conqueritur, & ad prioris copulam aſpirat.*

1 *Hic primùm quæritur, an ſit conjugium inter eos.*

2 *Secundò, ſi prius putabat hunc eſſe liberum, & poſtea [illegible] hendit illum eſſe ſervum, an liceat ei ſtatim ab illo [illegible] ſcedere.*

QVÆSTIO I.

Q*Vòd* b *autem conjugium ſit inter eos, probatur [illegible] Conjugium ſive matrimonium eſt viri & mulieris [illegible] junctio, individuam vitæ conſuetudinem retinens. [illegible] tem. Conſenſus utriuſq; matrimonium facit. Qui ergo [illegible] juncti ſunt, ut individuam vitæ conſuetudinem conſervarent, [illegible] uterq; conſenſit in alterum, conjuges ſunt appellandi. ¶ [illegible] reſpondetur. Conſenſus eſt duorum vel plurium ſenſus in [illegible] Qui autem errat, non ſentit; ergo non conſentit, id eſt, ſimul cum [illegible] aliis ſentit. Hæc autem erravit; non ergo conſenſit: nunquam [illegible] junx eſt appellanda, quia non fuit ibi conſenſus utriuſq; [illegible] nullum matrimonium eſſe poteſt. Sicut enim qui ordinatur [illegible] quem putat eſſe Epiſcopũ, & adhuc eſt laicus, errat, [illegible] dinatus, imò ab Epiſcopo adhuc eſt ordinandus; ſic illa errans [illegible] eſt copulata conjugio, imò adhuc eſt copulanda. ¶ [illegible] omnis error conſenſum evacuat: Qui enim accipit [illegible] corruptam, quam putat virginem, vel qui accipit [illegible] quam putat eſſe caſtam, uterque errat, quia ille corruptam [illegible] virginem, & iſte meretricem reputat caſtam. Nunquid [illegible] dicendi ſunt non conſenſiſſe in eas? aut dabitur [illegible] dimittendi utramq; & ducendi alteram? Verum eſt, [illegible] error conſenſum excludit; ſed error alius eſt perſonæ, alius [illegible] alius conditionis, alius qualitatis. Error perſonæ eſt, [illegible] putatur eſſe Virgilius, & ipſe eſt Plato. Error fortunæ, [illegible] putatur eſſe dives, qui eſt pauper, vel econverſo. Error [illegible] nis, quando putatur eſſe liber, qui ſervus eſt. Error [illegible] quando putatur eſſe bonus, qui malus eſt. Error fortunæ & [illegible] litatis conjugii conſenſum non excludit. Error verò perſonæ [illegible] conditionis, conjugii conſenſum non admittit. Si quis [illegible] retur ſe venditurum agrum Marcello, & poſtea veniret [illegible] cens ſe eſſe Marcellum, & emeret agrum ab illo, nunquid [illegible] lo convenit iſte de pretio, aut dicendus eſt agrum ſibi vendidiſſe? [illegible] Item ſi quis promitteret ſe venditurum mihi aurum, & pro auro [illegible] ferret mihi orichalcum, & ita me deciperet, nunquid dicere [illegible] ſenſiſſe in orichalcum? Nunquam volui emere orichalcum, [illegible] aliquando in illud conſenſi, quia conſenſus non eſt niſi [illegible] Sicut ergo hic error materiæ excludit conſenſum, ſic & in [illegible] error perſonæ. Non enim conſenſit in hunc, ſed in eum, quem [illegible] bat eſſe. Sed objicitur* d. *Iacob non conſenſerat in Liam, [illegible] Rachel: ſeptem ſiquidem annis pro Rachel ſervierat. [illegible]*

a *Sent. 4. diſtin. 39. Gloſſ. 1. Corinth. 7. ad illud: (non eſt enim frater.)* b *al. quæ.* c *Sent. 4. diſt. 39.* d *al. ſuperinducere.* e *Suprà diſtinct. 26. unius.* f *Suprà diſtinct. 26. Acutius.*

a *ſup. diſt. 26. deinde. & ſup. ca. q. 1. q. 1. nunquid.* b [illegible] *in prin.* c *4. Sent. diſt. 30.* d *Gen. 29.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN